

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.382/2018/8

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Bajnok István előadó bíró
. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Varga Judit ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Tóth T. Tibor Ügyvédi Iroda ügyintéző:
Dr. Tóth T. Tibor ügyvéd

A per tárgya: szállítási szerződésből eredő követelés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Szegedi
Ítéltábla, Gf.III.30.270/2017/10. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Szolnoki
Törvényszék, 8.G.21.439/2014/63. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 635.000 (hatszázharmincötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A szolnoki székhelyű felperes és a romániai székhelyű alperes 2011. január 25-én „gépszállítási szerződés” megnevezésű szerződést kötött írásban, mely alapján a felperes két romániai helyszínen megvalósuló szennyvíztisztítóműhöz gépek, berendezések, elektronikus technológia leszállítását vállalta a szerződés mellékletében részletezettek szerint. A szerződés 1. számú melléklet 47. pontjában rögzített teljesítési tétel esetében, a C-i telep vonatkozásában a felperes a konténerben előre szerelt termékek helyszínre szállítását és technológiai beszerelését is vállalta e munkákat munkanemenként beárazva a III. számú melléklet részletezi.
- [2] A szerződéskötést megelőzően a felek ügyvezetői több szóbeli

egyeztetést is lefolytattak magyar nyelven. Ezt követően a felperes ügyvezetője megküldte az általa magyar nyelven összeállított blankettaszerződést az alperesnek, ami a felek jogviszonyának főbb szabályait tartalmazta, ezt az alperes ellenjegyezve, és saját, román nyelvű fordításával kiegészítve küldte vissza. A felperes román nyelvtudás hiányában annak tartalmát nem tudta ellenőrizni, és a magyar nyelven rögzített rendelkezéseket tekintette irányadónak.

- [3] A szerződés lényeges magyar nyelvű rendelkezései szerint a vállalkozás tárgya: technológiai gépek, berendezések szállítása a romániai helyszíneken végzett munkákhoz az 1. számú melléklet szerint azzal, hogy nem tárgya a szerződésnek elektromos, kőműves, és földmunkák végzése. A szerződés „összege” nettó 84.197.870 forint, ennek elszámolási módja, hogy a felperes 16.800.000,- forint összegű előlegszámlát állíthat ki, a további vállalkozói díjjal kapcsolatos fizetési feltételeket a részszámlákkal és végszámlával kapcsolatban a szerződés 5. pontja tartalmazza.
- [4] A szerződés 6. pontja szerint a számlák késedelmes kiegyenlítése esetén a teljesítés végleges időpontjáig a vállalkozó jogosult minden további tevékenységet megtagadni, amely a szerződés teljesítését eredményezi (munkavégzés, adatszolgáltatás), továbbá a szerződés teljesítési időpontjának új megállapodásban foglalt időpontra tolódik.
- [5] A szerződés utolsó rendelkezése szerint: „Az esetleg felmerülő vitás kérdéseket a felek egymás közti egyeztetéssel, a kölcsönös érdekek szem előtt tartásával rendezik, ennek hiányában kikötik a Szolnok Városi Bíróság illetékességét.”
- [6] A szerződés mellékletét képező 1. számú géplista 1-47-ig nem folyamatos sorszámozással, tételesen rögzíti a leszállítandó gépeket, berendezéseket, azok ellenértékét, és a leszállítások időzítését. Az 1-46. tételek felhasználási helye az r-i St. P helységben, míg a 47. tételszámhoz kapcsolódó komplett berendezés felhasználási helye C helységben lévő szennyvíztisztító telepen volt.
- [7] A peres felek a szerződést 2011. június 8-án - kizárólag a vállalkozói díj összegére nézve - módosították, mely így 86.092.084 forintra emelkedett.
- [8] A felperes a szerződésben rögzített ingóságokat részben saját maga gyártotta le, részben pedig Magyarországon szerezte be. A C-i telephelyre a 47. számú tétel leszállítása határidőben megtörtént, ott azonban a beüzemelési munkák elvégzésére csak részben került sor. A további berendezések átadás-átvétele a felperes m-i telephelyén zajlott le, azokat az alperes szállíttatta ki az r-i St. P helységnél épülő szennyvíztisztító telepre, majd kérte azok beüzemelését a felperestől, aki azonban ettől elzárkózott.
- [9] A peres felek közötti elszámolás csak részben volt eredményes. A felperes előlegszámláját az alperes kiegyenlítette, de a következő két részszámlát csak részben teljesítette a végszámla kiegyenlítését pedig teljes egészében megtagadta. Ennek oka az

volt, hogy a felperes nem vett részt az St. P-i telephelyre leszállított berendezések beszerelésében és beüzemelésében, holott az alperesi álláspont szerint a szerződési kötelezettsége erre is kiterjedt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [10] A felperes módosított keresetében 34.896.769 forint + áfa, és ennek 2011. november 1-től járó törvényes kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest szállítási szerződésből eredő vételár követelés címén. Követelését akként határozta meg, hogy a számlák ki nem fizetett 36.772.769 forint összegéből - a perben beszerzett szakértői véleményt e részében elfogadva - levonta a C-i telephelyen el nem végzett szerelési munkák szakértő által megállapított 1.026.000 forint értékét, az alperes által elvégzett 400.000 forint fuvarozási költséget, 270.000 forint üzembe helyezési díjösszeget, továbbá a St. P-i telephely kapcsán 180.000 forint üzembe helyezési többletköltséget, amelyeket az őt illető díjból levonható összegként elfogadott.
- [11] Az alperes elsődlegesen joghatósági kifogást terjesztett elő, arra hivatkozva, hogy a perre a magyar bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal. Érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azt nem vitatta, hogy a szerződésben szereplő gépek, berendezések a szerződésnek megfelelően hiánytalanul, megfelelő minőségben leszállításra kerültek. A kereset elutasítását azért kérte, mert álláspontja szerint a felperest mindkét telephelyen helyszíni szerelési kötelezettség is terhelte, és szerződéses kötelezettsége ellenére e helyszíni beszerelési munkák elvégzését elmulasztotta. Ezeket helyette az alperesnek kellett elvégeznie, illetve elvégeztetnie alvállalkozókkal, így a kereseti kérelmet meghaladó, összesen 44.328.014 forint összegű költsége merült fel, amit a kereset erejéig beszámítási kifogásként kívánt érvényesíteni.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a leszállított keresetnek megfelelően kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 34.896.769 forint + áfa tőkeösszeget, és ennek 2011. november 1-től járó törvényes késedelmi kamatait.
- [13] Ítéletének indokolásában a szerződés létrejöttének körülményeit vizsgálva megállapította, hogy kizárólag a felperes által az alperesnek megküldött magyar nyelvű szerződési változat rendelkezései tekinthetők kölcsönösen elfogadottnak és hatályosnak a felekre nézve. Ennek rendelkezései alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 379. §-a szerinti szállítási szerződés jött létre a felek között, mely későbbi határidők kikötése mellett az 1. számú mellékletben meghatározott szennyvíztisztító mű berendezések tulajdonjogának átadására irányult.

- [14] A peradatok alapján az alperes minőségi hibát nem jelzett a felperes által teljes körűen leszállított termékekre, szavatossági igénnyel nem élt, a felperes számláit befogadta, de azokat csak részben teljesítette. A szakértői bizonyítás alapján aggálytalanul bizonyítottanak találta, hogy a felperes szerződéses kötelezettségeinek túlnyomó részt eleget tett. Az alperes elmaradt munkák pótlására egy alkalommal sem felszólította fel a felperest, nem kifogásolta a szerelési munkák elvégzésének esetleges hiányát, és azt sem jelezte, hogy más vállalkozók bevonásával végeztetett helyszíni szerelési munkákat a felperes helyett. Erre csak utóbb, beszámítási kifogásában hivatkozott, azonban azt az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak, mert nem a felperes szerződési kötelezettségi körébe tartozó, ezáltal nem helyette elvégzett munkákra hivatkozott az alperes, másrészt a költségek tényleges felmerülését sem bizonyította.
- [15] Az elszámolást illetően a kereset összegszerűségének megalapozottságát vizsgálta és az alperest a leszállított keresetnek megfelelően marasztalta.
- [16] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és mellőzte a marasztalási összeg után az ÁFA feltüntetését, továbbá az alperes által fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját 2012. július 13. napjára változtatta, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [17] Az alperes joghatósági kifogása alapján elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az ügyben magyar bíróság eljárhat-e, mivel a peres felek szerződésükben a Szolnoki Városi Bíróság illetékességét kötötték ki. A jogvitában, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (a továbbiakban: Tvr.) 2. §-ára figyelemmel - joghatóság kérdésében - a szerződéskötéskor hatályos, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Brüsszel I. rendelet) az irányadó. Ennek főszabálya [II. fejezet, 1. szakasz, 3. cikk (1) bekezdés] szerint, valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2-7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető. A 7. szakasz 23. cikk (1) bekezdése szerint a felek egy bizonyos jogviszonnyal kapcsolatban felmerült vagy a jövőben felmerülő jogviták eldöntésére valamely tagállam bíróságának joghatóságát kiköthetik.
- [18] Az ítélőtábla kifejtette, hogy a joghatóság a vitás ügyeknek a - belső jogi vagy nemzetközi jogforrásokon alapuló - megoszlását, a nemzetközi értelemben vett hatáskört jelenti. A joghatóság a legtágabb értelemben vett hatáskör, ami azt dönti el, hogy valamely ügyben melyik állam bírósága jogosult eljárni, ez a joghatóságra vonatkozó rendelkezések alapján ítélt meg. A magyar bíróság joghatóságán túl vizsgálendő a hatáskör és illetékesség. A szűkebb értelemben vett hatáskörön, azaz eljárási szempontból hatáskörön az adott országon belül az egyes bírósági szintek, illetve bíróságok közötti ügymegosztást kell érteni.

- [19] A konkrét esetben a felek megállapodása a Szolnoki Járásbíróság, tehát helyi bíróság kikötésének, azaz illetékesség kikötésének felel meg, mely kikötés magyar bíróság joghatóságának kikötésére irányuló akaratot tükröz. Azzal, hogy a peres felek illetékes bíróságként magyar bíróságot jelöltek meg, a magyar bíróság joghatóságának kikötésére irányuló akaratukat is kifejezték. A szerződéses kikötés fő célja az volt, hogy a felperesi ajánlattevőre kedvezőbb módon, magyar bírósági joghatóság kikötése történjen meg a felek közös akaratával a szerződéssel kapcsolatban esetlegesen felmerülő jövőbeni jogvita elbírálására nézve. Tény, hogy a felperesi követelés alapján számítandó pertárgyérték, mivel meghaladja a 30 millió forintot nem helyi bíróság hatáskörébe tartozó üggyé teszi a jelen jogvitát, ez azonban nem annulálja a felek akaratát a magyar bíróság joghatóságának kikötésére vonatkozóan, azaz a magyar bíróság a perben eljárhatott.
- [20] A felek szerződésükben az alkalmazandó jogot is kikötötték (Tvr. 9. §), az rPtk. rendelkezéseire utalással. A magyar bíróság eljárására pedig a magyar jog, azaz a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) rendelkezései az irányadók (Tvr. 63. §). A keresettel érvényesített követelés a 30.000.000 forintot meghaladta, ezért az ügy az rPp. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerint törvényszéki hatáskörbe tartozik, ettől a felek Szolnoki Járásbíróságra vonatkozó Pp. 41. §-a szerinti kikötése nem érvénytelen, de a jelen eljárásra nem alkalmazható. A felperes székhelye Szolnokon található, a Szolnoki Törvényszék jelen ügyben hatáskörrel, illetékességgel rendelkező bíróságként eljárhatott az rPp. 29. § (1) bekezdése, 30. § (1) és (2) bekezdése szerint, ezért az ítéletábla álláspontja szerint az elsőfokon eljáró Szolnoki Törvényszék joghatósággal, hatáskörrel és illetékességgel egyaránt rendelkezett a perbeli jogvita elbírálására.
- [21] A szerződés létrejöttének körülményeit vizsgálva egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az írásban létrejött megállapodás magyar szövege irányadó a felek jogaira és kötelezettségeire, figyelemmel az rPtk. 211. § (1) bekezdésére, 213. § (1) és (2) bekezdésére is.
- [22] Az ítéletábla az egy szerződési okiratba foglalt megállapodás jogi tartalmát vizsgálva figyelembe vette, hogy két teljesítési helyszínt jelöltek meg a felek, melyeknél eltérő tartalmú teljesítési kötelezettségvállalásokat tett a felperes. Az St. P-i helyszínen megvalósításra kerülő szennyvíztisztító telephez szükséges - a szerződés I. számú mellékletében - rögzített berendezések tekintetében az rPtk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződésből kell kiindulni, ahol a szolgáltatás tárgya a szerződésben meghatározott dologösszesség volt. A szerződés szerint az St. P-i telep vonatkozásában a felperest csupán a szerződés mellékletében felsorolt gépek, berendezések későbbi, egyedileg egyeztetett időpontokban történő átadásának (leszállításának) a kötelezettsége terhelte (Legfelsőbb Bíróság BH 1993/2/184., BH 1992/1/43. szám alatt közzétett eseti döntések). Az

St. P-i telep esetében az rPtk. 379. § szerinti, a tisztán szállítási szerződés elemeit tartalmazó megállapodás megkötésére és teljesítésére került sor, e tekintetben a helyszíni szerelési munkák elmaradása nem róható szerződésszegésként a felperes terhére. A szakértő által is megjelölt - a melléklet 8., 16. és 36. - tételei esetében sem vállalkozási elemekről van szó valójában, ezek alapján az adott berendezés, gép helyszíni szakszervizzel történő átadása történt meg, mely ugyancsak a szállítási szerződés keretein belül értelmezhető. Mindezekből következően a felperes szerződési kötelezettségeit illetően az ítéletábra megállapította, hogy a szállítási szerződésből eredő kötelezettségeit túlnyomó részt valóban hiánytalanul teljesítette, kizárólag a szakértő által levonásba helyezett tételek esetében merülhet fel az alperesi beszámítási kifogás megalapozottsága.

- [23] A mellékletek szakértői vélemény szerinti szakmai elemzéséből kitűnően csak az I. számú melléklet 47. tételében szereplő C-i helyszínen megvalósításra kerülő szennyvíztisztító telephez szállított rendszer tekintetében állt fenn a felperes helyszíni szerelési és beüzemelési kötelezettsége. E tekintetben a jogviszony már valóban tartalmaz az rPtk. 389. §, illetve 407. § (1) bekezdés szerinti vállalkozási-szerelési szerződésre jellemző teljesítési elemet. E körben a szakértői bizonyítás már nagyobb mértékű teljesítési elmaradást tárt fel, ennek műszaki-szakmai körét behatárolta, és a szerződés III. számú mellékletében részletezett, beárazott teljesítési kört is figyelembe véve határozta meg a felperes által el nem végzett munkák ellenértékét.
- [24] Az alperes további - több tízmillió forint nagyságrendű beszámításként érvényesíteni kívánt - kárigényét ezért részben jogalap hiányában, másrészt a bizonyítatlanság miatt sem érvényesíthette eredményesen.
- [25] A másodfokú bíróság nem tartotta helytállónak azon alperesi álláspontot sem, miszerint a szakértői vélemény azért nem fogadható el, mert nem „a román viszonyok közötti árakat vizsgálta”. A szerződés tárgyát képező gépek, berendezések beszerzése, illetve részbeni legyártása ugyanis magyar gazdálkodó szervezet által magyar területen történt, ezért az itteni árak az irányadók. Ehhez képest a szakértő pontosan beminősítette, és piaci viszonyoknak megfelelőnek értékelte azokat, és helyesen vont le azt a következtetést, hogy ehhez képest jelentős többletköltséget is okozó beszerelési költségeket a szerződő felek nem építettek bele ezekbe az árakba. Az alperesnek, mint gazdálkodó szervezetnek a szerződés megkötésekor gazdasági érdekeinek elsődlegessége alapján eljárva kellett vizsgálnia a lehetséges alternatívákat, és ezeket mérlegelve kellett kiválasztania a szerződő partnerét, és a lényeges szerződési feltételekben meg kellett állapodniuk. Ha az alperesnek az áru beszerzésen túl a beszerelés is lényeges feltétel volt, ezt a szerződésnek kellett volna tartalmaznia, melyet azonban az az St. P-i helyszínre nézve nem tartalmaz. Azt pedig, hogy ebben szóban megállapodtak volna a felek, az alperes nem bizonyította, és

a szakvélemény sem támasztotta alá. Ezért az 1-46. tételig megjelölt berendezések be nem szerelése miatt az alperes beszámítási igénye nem alapos.

- [26] A szakértői bizonyítás pontosan feltárta a felperesi szállító teljesítési hiányait a C-i telephely kapcsán és annak összegét meghatározta, míg az St. P-i telephelyénél minimális, helyi ellenőrzést igénylő feladat maradt el, és bizonyos kiszállításokat sem végzett el a felperes, ennek költsége is áthárítható. A felperes mindhárom tétel esetében elismerő nyilatkozatot tett, azokat ő maga is levonásba helyezte, és e szerint szállította le keresetét.
- [27] A PLC szoftver kódjának visszatartása miatti többletköltségek tekintetében az ítélet tábla rögzítette, hogy a szerződés teljesítésekor a szoftver rendeltetésszerű használatra alkalmas volt mindkét helyen, a kódmentes üzemeltetés 60 napig fennállt. A további működtetéshez szükséges kód kiadását a felperes jogszerűen tagadta meg a szerződés 5. és 6. pontjai alapján, mivel az alperes már az első részlet tekintetében is több millió forintos fizetési késedelembe esett. Az alperes szerződésszegő magatartásának következménye, hogy a PLC szoftverek további működtetését csak jelentősebb költségráfordítással lehetett a jövőre nézve megvalósítani, ezért ezen költségeket is neki kell viselnie, a felperesre azok nem háríthatók át.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [28] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet az rPp. 41. §-ába, 206. § (1) bekezdésébe, és a Brüsszel I. rendelet 23. cikkébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [29] Az elsődleges kérelme körében arra hivatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok joghatóság hiányában hozták meg a határozatukat. Már az elsőfokú eljárásban előterjesztette joghatósági kifogását, ezt azonban az eljáró bíróságok jogszabálysértően figyelmen kívül hagyták, utalva az rPp. 41. §-ára és Brüsszel I. rendelet 23. cikkére. E jogszabályi rendelkezéseket azonban sérti a jogerős ítélet, mert a peres felek szerződésében a „Szolnok Városi Bíróság illetékességére” vonatkozó kikötést nem lehet kiterjesztően, azaz a Szolnoki Törvényszékre is értelmezni.
- [30] A perbeli szerződés megkötésének időpontjában hatályos rPp. 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megyei bíróság hatáskörébe tartoztak azok a vagyoni perek, amelyek tárgyának értéke meghaladta az ötmillió forintot. A felperes eredeti keresetét is már 32.468.165 forint megfizetésére terjesztette elő a Szolnoki Törvényszéken, figyelembe véve a fenti hatásköri szabályt. A peres felek által kötött „szerződés értéke” már a szerződéskötés időpontjában is meghaladta a helyi bíróság hatáskörébe tartozó pertárgyérték maximumát, de az eljáró bíróságban történő

megállapodásuk ettől függetlenül érvényes volt, mert a felek közötti szerződés vonatkozásában felmerülhetett volna olyan jogvita is, amelynek pertárgy értéke az ötmillió forintot nem haladja meg. Amennyiben azonban a peres felek a teljes szerződési érték, illetve ötmillió forintot meghaladó érték felett is „kizárólagos illetékességre” vonatkozó megállapodást kívántak volna kötni, úgy nem lett volna akadálya annak, hogy szerződésükben olyan klauzulát alkalmazzanak, ami az értékhatártól teszi függővé a helyi vagy a megyei bíróság kizárólagos illetékességének kikötését.

- [31] A jogviták rendezésére vonatkozó szerződéses kikötés elfogadásánál az alperesnek volt is, és lehetett is olyan megfontolása, amely szerint a helyi bíróság hatáskörébe tartozó, relatív kisebb perértékű ügyeknél elfogadja a magyar joghatóságot, míg amennyiben a jelzett értékhatárt meghaladja a „jogvita értéke” úgy az általános szabályok szerinti bíróság eljárását kívánja. Emiatt téves a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy illetékes bíróságként a magyar bíróság megjelölése egyúttal a magyar bíróság joghatóságának kikötésére irányuló akarat kifejezése volt, mivel e megállapítás csak részlegesen, a helyi bíróság tekintetében helytálló. Jogszabálysértő a kikötés olyan módon történő értelmezése, ami alkalmazhatónak tartja a megyei bíróság kizárólagos illetékességének megállapítását a szerződéses kikötés alapján, miközben az eredetileg csak a helyi bíróságra vonatkozott.
- [32] Az alperes álláspontja szerint a Brüsszel I. rendelet 23. cikke szerint a felek valamely tagállam bíróságának vagy bíróságainak joghatóságát köthetik ki, vagyis magyar joghatóság esetében is lehetőség van értékhatártól függően a helyi és megyei bíróság (törvényszék) kizárólagos illetékességének kikötésére is. A peres felek szerződésükben ezzel a lehetőséggel nem éltek, kizárólag a helyi bíróság kizárólagos illetékességében állapodtak meg, ezért az eljáró bíróságok az idézett jogszabályokat megsértve, joghatóság hiányában jártak el. A Brüsszel I. rendelet 2. cikk (1) bekezdése és 5. cikk 1. a) és b) pontjai alapján is a jelen perre az alperes székhelye szerinti román bíróságok rendelkeznek joghatósággal.
- [33] A másodlagos felülvizsgálati kérelme körébe arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével, az rPp. 206. § (1) bekezdését megsértve állapították meg a felek közötti szerződés tartalmát, és a felperesi teljesítés hiányosságait. A perben legfontosabb vitás kérdés az volt, hogy a szerződés kiterjed-e egészében a felperes által a szállítási szerződés keretében értékesített gépek romániai telepítésére és az ezzel összefüggő vállalkozási munkákra, vagy pedig felperes feladata kizárólag a szállítási szerződés teljesítése volt. A C-i telephely vonatkozásában nem volt vita a peres felek között, azonban az St. P-i telep tekintetében eltérő tényállításokat tettek.
- [34] Az eljáró bíróságok ennek körében - az egyéb peradatok értékelése mellett - a szerződés tartalmának megállapítása során figyelembe vették az eljárás során beszerzett igazságügyi szakértő vélemény

megállapításait, amelyik akként foglalt állást, hogy az St. P-i telep tekintetében a szerződésben rögzített árak csak a gépek értékét foglalja magába. Ennek megítélése során tévesen alapozták döntésüket a szakértői véleményre, mert a szakértő csupán m-i cégektől kért be árajánlatokat anélkül, hogy az r-i árviszonyok vonatkozásában is vizsgálatot folytatott volna. A magyar és az r piaci viszonyok között eltérő árak érvényesülnek, és a felperes is tisztában volt vele, hogy a leszállítandó gépek R-ben kerülnek felhasználásra. Nyilvánvaló, hogy ugyanazon eladó ugyanazon gépek kapcsán eltérő árfekvést alkalmazhat, amennyiben a vevője eltérő célországban található, ahol eltérő piaci árak vannak érvényben, mint a gépek származási országában. Ebből következően amennyiben a vitás tartalmú szerződés az ár- és értékviszonyok alapján szakértői vizsgálatot tesz szükségessé, annak megállapítása, hogy a magyar eladó és a romániai vevő szerződése tartalmazott-e vállalkozási tevékenységet vagy sem, ennek szakértői modellezése csak akkor lehet helytálló, ha figyelembe veszi a termékek rendeltetési helyét. Ennek ellenére a perben eljáró szakértő csak magyar cégektől kért be árajánlatokat, továbbá 2017-es ajánlatokkal számolt, holott a perbeli szerződés teljesítése 2011-ben volt esedékes.

- [35] A téves alapokon nyugvó szakértői vélemény felhasználása a tényállás megállapítását önmagában iratellenessé, okszerűtlenné és logikailag ellentmondásossá teszi, hiszen a szakvélemény alkalmatlan volt azon célja teljesítésére, hogy az ár- és értékviszonyok alapján abból a szerződés tartalmára következtetést lehessen levonni.
- [36] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [37] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [38] A Kúriának az alperes joghatósági kifogására, valamint arra tekintettel, hogy a felülvizsgálati eljárás során az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a permegszüntetési okot hivatalból kell észlelnie, elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a más uniós tagállamban székhellyel rendelkező külföldi alperessel szemben a konkrét jogvita eldöntésére fennáll-e a magyar bíróságok különös joghatósága a szerződésben foglalt kikötés alapján.
- [39] A Kúria rámutat arra, hogy a jogerős ítélet helytállóan elemezte, hogy a joghatóság nemzetközi értelemben vett hatáskör, illetve, hogy ettől különbözik, a szűkebb értelemben vett bírósági hatáskör és illetékesség. A Kúria hangsúlyozza, a Brüsszel I. rendelet 23. cikke a joghatósági kikötéssel a felek jogügyleti rendelkezésének a lehetőségét ismeri el, vagyis a Brüsszel I. rendelet 23. cikke -

a szabályozás keretei között - arra ad lehetőséget a feleknek, hogy szabadon eldöntsék, miszerint egy bizonyos jogviszonnyal kapcsolatban felmerült, vagy jövőben felmerülő jogvitájukat melyik tagállam bírósága, vagy bíróságai döntsék el. Ehhez az szükséges, és egyben elegendő, ha a joghatósági kikötésből kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek melyik tagállam bíróságának (vagy bíróságainak) a joghatóságát kötötték ki, de megállapodásuknak nem kell kiterjednie ezt meghaladóan a joghatósággal rendelkezőként megjelölt tagállam (a szűkebb értelemben vett hatáskörrel vagy illetékességgel rendelkező) konkrét bíróságának a meghatározására is, hiszen ezt az adott tagállam hatályos hatásköri és illetékességi szabályrendszere határozza meg.

- [40] A szűkebb értelemben vett hatásköri szabályoktól a felek ezért megállapodással sem térhetnek el, vagyis azt nem határozhatják meg szabadon, hogy az adott és választott joghatósággal rendelkező tagállam bírósági rendszerébe tartozó bíróságok közül melyik szintű bíróság járjon el.
- [41] A Kúria megítélése szerint a peres felek azzal, hogy a szerződésben a Szolnoki Városi Bíróság eljárását kötötték ki, akként rendelkeztek, hogy magyar bíróság, mégpedig szolnoki székhelyű bíróság járjon el a perbeli szerződésből eredő ügyükben. Ezt a szerződéses rendelkezést - az alperes felülvizsgálati kérelmével ellentétben - nem lehet szűkítően oly módon értelmezni, hogy a joghatósági kikötés csak a Szolnoki Városi Bíróság előtt folyó perekre vonatkozik, a törvényszék előtt induló perekre nem. A szerződés ilyen értelmezése ellentétes lenne a Brüsszel I. rendelet 23. cikkében írtakkal, és maguk a felek sem értelmezték így megállapodásukat, figyelemmel az alperes ügyvezetőjének a 14. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatára. A szerződéses rendelkezés kellően pontos ahhoz, hogy megállapítható legyen, a felek a magyar bíróság joghatóságát kötötték ki, meghatározva, hogy szolnoki székhelyű bíróság járhat el ügyükben.
- [42] A Kúria megítélése - a perbeli joghatósági kikötés megfelel a Brüsszel I. rendelet 23. cikke (1) bekezdése által támasztott tartalmi és formai, így a pontossági követelményeknek is, vagyis kizárólagos joghatóságot kívánt biztosítani a magyar bírósági rendszerbe tartozó bíróságoknak, szükségképpen elfogadva a magyar bíróságokra irányadó hatályos hatásköri és illetékességi szabályokat is. A fenti jogértelmezést támasztja alá az Európai Unió Bíróságának a C-302/13., C-269/95., C-387/98., illetve a C-222/15. számú ítéleteiben kifejtettek.
- [43] A per megszüntetésének ezért nem volt helye, a jogerős ítéletben írtak a Brüsszel I. rendelet hivatkozott cikkét nem sértik, az rPp. 41. §-a pedig az adott ügyben nem volt alkalmazandó.
- [44] A másodlagos felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy e körben az alperes kizárólag az rPp. 206. (1) bekezdésének megsértését állította, ennek körében részben a beszerzett szakértői vélemény megalapozottságát vitatva.
- [45] Az eljáró bíróságok helyesen ítélték úgy, hogy a beszerzett

igazságügyi szakértői vélemény a bíróságok által megállapított tényállás alapjául szolgálhat a perben felmerült további bizonyítékokkal együtt. Az nem minősül homályosnak, hiányosnak, önmagával vagy a bizonyított tényekkel ellentétben állónak. A szakértő megalapozott és kellő magyarázatát adta annak, hogy az St. P-i telep tekintetében a szerződésben rögzített árak miért csak a gépek értékét foglalhatják magukban. Ennek körében valóban 2017-es összehasonlító adatokat vett figyelembe, ugyanakkor indexált, és részletesen bemutatta a berendezések 2011. évi - visszamenőleg becsült - eladási ára számítását. Az eljárás szakértő az összehasonlító adatokat megfelelően felhasználva, azokat korrigálva határozta meg a szakvéleményében foglalt adatokat, azokat emiatt az alperes alap nélkül tette vitássá.

[46] Egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben foglaltakkal abban is, hogy a szakvéleménynek a perben jelentőséggel bíró szakkérdés körében nem kellett kiterjednie a romániai értékviszonyok vizsgálatára. A jogerős ítéletben e körben kifejtett indokokkal a Kúria maradéktalanul egyetértett, kiemelve, hogy a román értékviszonyokat azért nem kellett figyelembe venni, mert a felperes Magyarországon, magyar alapanyagokkal, magyar munkaerővel folytatta a gazdálkodását, és így dolgozta ki, adta meg árajánlatát.

[47] A peres felek között létrejött szerződés tartalmát, és ehhez igazodóan a felperes teljesítésének mértékét az eljárás bíróságok a fent említett szakvélemény, az írott szerződési tartalom, a tanúvallomások, a peres felek nyilatkozatai és a teljesítés során tanúsított magatartás, továbbá a csatolt egyéb okirati bizonyítékok alapján, az rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti elveknek és a meggyőződésüknek megfelelően mérlegelve állapították meg. Ennek során a felmerült bizonyítékokat nem iratellenesen és a logika szabályainak megfelelően értékelték. Az a tény, hogy az általuk levont következtetések az alperes számára kedvezőtlenek, nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére. A Kúria következetes joggyakorlata szerint ugyanis a felülmérlegelést még az sem alapozhatja meg, ha a bizonyítékokból esetleg más következtetések is levonhatók lettek volna. A felülmérlegelésre csak akkor van mód, ha a bizonyítékok értékelése kirívóan okszerűtlen, iratellenes volt, ha emiatt kizárólag csak egyfajta következtetésnek lett volna helye (BH2012.179., BH2002.29., BH2013.126., BH2013. 119.). A rendelkezésre álló bizonyítékokból azonban a jelen eljárás során ilyen megállapítani nem lehetett.

[48] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási jogi jogszabályok megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[49] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. §

(2) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló költségének a megfizetésre. Annak mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2), (5) és (6) bekezdései alapján, a pertárgy értéke és a ténylegesen kifejtett jogi képviseleti munka mérlegelésével, áfával növelten állapította meg.

- [50] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. május 28.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró